

Kammarrätten i Stockholm
Avdelning 03
Rotel 031
Endast vi e-post: kammarrattenistockholm@dom.se

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rotel 031

INKOM: 2021-03-12
MÅLNR: 513-21
AKTBIL: 5

Till Kammarrätten i Stockholm

Utveckling av grunder avseende mål nr 513-21

Skattskyldig

Peder Ramel
551229-4033

Ombud

Skattejuristen Michal Herink, PwC

Saken

Inkomstbeskattning beskattningsåret 2016
Ersättning för kostnader i kammarrätten

Nedan utvecklas grunderna för överklagandet.

Grunder i korthet

Peder Ramel är inte skattskyldig för utnyttjandet av optionerna i inkomstslaget tjänst utan i inkomstslaget kapital eftersom Peder Ramel har förvärvat och utnyttjat ett värdepapper till marknadsvärde. Överklagandet kan därför bifallas.

Mot bakgrund av att Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) nyligen meddelat prövningstillstånd i ett liknande fall (HFD:s mål nr 3408-20) bör kammarrätten vilandeförklara målen i avvaktan på att HFD meddelat dom i det målet.

Utveckling av grunderna

1. Faktiska omständigheter

Peder Ramel förvärvade under år 2011 syntetiska optioner av HI3G Holdings AB ("Bolaget") för marknadspris. De syntetiska optionerna utnyttjades i slutet av 2015 enligt skriftlig begäran av Peder Ramel och optionerna löstes därmed in av Bolaget i början av 2016 med en kontant betalning som motsvarade marknadsvärdet på de underliggande aktierna minus det fiktiva teckningspriset.

Förvärvet av de syntetiska optionerna regleras av ett avtal (investment agreement) mellan Peder Ramel och Bolaget och villkoren för de syntetiska optionerna styrs av dels ett optionscertifikat (Certificate representing synthetic options), dels genom optionsvillkoren (Terms and conditions synthetic options).

Enligt avtalen är de syntetiska optionerna fritt överlåtbara under hela innehavstiden och kan utnyttjas mellan 31 december 2013 och den 31 december 2015. Peder Ramel ensam bär den ekonomiska risken för de syntetiska optionerna, dvs det finns ingen garanterad avkastning och han förvärvade optionerna till ett pris motsvarande marknadsvärdet.

Enligt investeringsavtalet har Bolaget rätt att återköpa samtliga syntetiska optioner i vissa specificerade fall, varav ett är om Peder Ramel skulle avsluta sin anställning hos bolagsgruppen. Återköpet skulle i så fall ske till fullt marknadsvärde.

2. Förvaltningsrättens uppfattning

Förvaltningsrättens uppfattning är att det syntetiska optionerna inte utgör värdepapper med anledning av att arbetsgivaren har rätt att återköpa optionerna om Peder Ramel avslutar sin anställning och att Peder Ramel därmed ska beskattas för värdeutvecklingen på de syntetiska optionerna i inkomstslaget tjänst.

Förvaltningsrätten har i sina domskäl konstaterat att det inte finns någon legal definition av begreppet "värdepapper" i vare sig skatterättslig eller civilrättslig lagstiftning. Förvaltningsrätten konstaterar emellertid att det följer av rättspraxis att syntetiska optioner som en skattskyldig förvärvar på grund av sin tjänst, i vissa fall, kan utgöra värdepapper. Förutsättningen för detta är att de syntetiska optionerna är fritt överlåtbara och inte villkorade

av fortsatt anställning. Som stöd för sin uppfattning har förvaltningsrätten åberopat RÅ 1997 ref. 71 och RÅ 2000 not. 47.

3. Vad är ett värdepapper vid tillämpningen av värdepappersregeln?

Det aktuella målet rör tillämpningen av den så kallade värdepappersregeln i 10 kap. 11 § 1 st Inkomstskattelagen 1999:1229 (IL).

Frågan i målet är om de syntetiska optioner som Peder Ramel förvärvade av Bolaget under 2011 utgör värdepapper eller inte.

Om de syntetiska optionerna anses utgöra värdepapper ska Peder Ramel beskattas för värdeutvecklingen på de syntetiska optionerna i inkomstslaget kapital (dvs. i enlighet med inlämnad inkomstdeklaration). För det fall de syntetiska optionerna anses utgöra något annat än värdepapper ska Peder Ramel beskattas i inkomstslaget tjänst.

Någon definition av termen värdepapper finns inte i IL. Syntetiska optioner som en skattskyldig förvärvar på grund av sin tjänst kan som nämnts behandlas som värdepapper vid beskattningen om optionerna kan överlåtas fritt. Om en syntetisk option ska anses vara ett värdepapper måste baseras på om optionen objektivt sett är möjlig att omsätta och utnyttja, vilket är fallet här.

Kammarrätten i Stockholm har dömt i några liknande fall avseende köpoptioner (Kammarrätten i Stockholms dom den 20 april 2020 i mål nr 3949-18, 3969-18 och 3970-18) med till synes liknande villkor som i Peder Ramels fall. En skillnad är förstås att det i Peder Ramels fall handlar om syntetiska optioner, medan kammarrättsfallen rörde köpoptioner.

Även om det finns vissa skillnader mellan en köpoption och en syntetisk option så kan det konstateras att Skatteverket i de målen gjorde en koppling mellan köpoptioner och syntetiska optioner och menade att de borde bedömas på samma sätt. I överklagandet till kammarrätten anförde Skatteverket nämligen följande.

Enligt Skatteverkets mening ska det i detta sammanhang inte göras någon åtskillnad på en syntetisk option och en köpoption. Båda är obligationsrättsliga avtal, fria att utforma och båda kan ge aktier.

I kammarrätten framhöll Skatteverket bl.a. att den avtalsklausul som ger optionsutfärdaren återköpsrätt vid avslutad anställning gav köpoptionerna en så betydande koppling till optionsinnehavarens anställning att de förlorade karaktären av värdepapper. Till stöd för detta synsätt hänvisade Skatteverket till ett stort antal kammarrättsdomar *om syntetiska optioner*, varvid verket tillade att detta inte heller motsägs av praxis från Högsta förvaltningsdomstolen.

Kammarrätten höll dock inte med Skatteverket i sak, utan ansåg att optionerna var värdepapper *trots* att det fanns en återköpsrätt vid avslutad anställning. På samma sätt som i Peder Ramels fall kunde optionsinnehavaren alltså överlåta optionerna från första dagen och under optionens hela löptid. Avtalet var inte villkorat med någon kvalifikationstid som medfört att optionsinnehavaren behövt vara fortsatt anställd. Mot den bakgrunden gjorde sålunda kammarrätten bedömningen att optionerna var att anse som värdepapper. De indirekta förfogandebegränsningar som det innebär att optionsinnehavaren gick miste om en eventuell framtida tillväxt vid avslutad anställning föranleder inte någon annan bedömning.

Tillämpar man det synsättet även på de syntetiska optioner som förevarande mål rör synes det leda till ett bifall till överklagandet för Peder Ramel.

HFD beslutade emellertid den 9 december 2020 (mål nr 3408-20) att meddela prövningstillstånd i ett av de tre målen. Av beslutsprotokollet framgår följande.

Den fråga i målet som har lett till att Högsta förvaltningsdomstolen meddelat prövningstillstånd är om en anställds förvärv av köpoptioner från arbetsgivaren, som förenats med villkor bl.a. om rätt för arbetsgivaren att återköpa optionerna vid avslutad anställning, vid beskattningen ska anses utgöra förvärv av värdepapper.

Om HFD gör samma bedömning som kammarrätten avseende köpoptioner så framstår det som ologiskt att göra en annan bedömning när motsvarande villkor för syntetiska optioner ska bedömas. Det förefaller också vara Skatteverkets uppfattning, i vart fall om man läser Skatteverkets argumentation i köpoptionsmålen om att villkor för köpoptioner och syntetiska optioner ska bedömas på samma sätt. Man kan därför anta att HFD:s avgörande kan komma att ha betydelse även för detta mål. Mot denna bakgrund kan det vara klokt av kammarrätten att avvakta prövningen i HFD i HFD:s mål nr 3408-20 innan kammarrätten avgör förevarande mål. Jag yrkar därför att kammarrätten beslutar att vilandeförklara målen i kammarrätten till dess HFD meddelat dom i mål nr 3408-20.

I sak kan jag dock redan nu tillägga följande.

Det finns flera skäl som talar för att de syntetiska optionerna utgör värdepapper.

1. Peder Ramel har hela innehavstiden möjlighet att tillgodogöra sig marknadsvärdet av optionerna, genom att sälja dessa till tredje man (med förköpsrätt för Bolaget).
2. Även om han slutar sin anställning och Bolaget skulle hävda sin återköpsrätt, får han tillgodogöra sig hela marknadsvärdet av optionen.
3. Peder Ramel har betalat en marknadsmässig premie för att förvärva de syntetiska optionerna
4. Peder Ramel står hela risken om marknadsvärdet på de underliggande aktierna inte skulle stiga i värde.

5. Vidare framgår det explicit av själva intyget för de syntetiska optionerna att den gemensamma partsavsikten är att de syntetiska optionerna ska utgöra värdepapper

Förvaltningsrätten hänvisar i domskälen till "kvalifikationstiden". Kvalifikationstiden är något man i praxis hänvisat till då det funnits en tid då det funnits ett "intjänande" för att t ex få utnyttja personaloptioner, som till sin karaktär blir cancelerade vid anställningens upphörande innan en viss tidpunkt. Så var även fallet i RÅ 2007 not. 177 där syntetiska optioner inte fick utnyttjas om inte anställningen varade i två år efter tilldelningen. Att hänvisa till en "kvalifikationstid" i detta fall är direkt missvisande eftersom någon sådan inte finns. Peder Ramel kan inte utnyttja optionen för kontant avräkning innan den 31 december 2013, men redan innan dess kan han tillgodogöra sig marknadsvärdet på de syntetiska optionerna genom att sälja dem. Det är dessutom ett vanligt förekommande villkor på optioner att optionen kan utnyttjas för att köpa/teckna aktier mellan en viss tid vilket inte förtar optionens karaktär av värdepapper.

4. Kommentarer på de av förvaltningsrätten åberopade rättsfallen:

RÅ 1997 ref. 71

I målet fann både Skatterättsnämnden och Högsta förvaltningsdomstolen att A skulle beskattas i inkomstslaget kapital för värdeutvecklingen på syntetiska optioner han förvärvade genom sin anställning.

Vare sig Skatterättsnämnden eller Högsta förvaltningsdomstolen uttrycker att syntetiska optioner måste vara ovillkorade av fortsatt anställning för att utgöra värdepapper. Omständigheterna förhöll sig bara på det sättet.

Det är således inte möjligt att utläsa ur RÅ 1997 ref. 71 att det uppställs ett krav på att syntetiska optioner måste vara ovillkorade av fortsatt anställning för att utgöra värdepapper.

RÅ 2000 not. 47

I detta fall var samtliga innehavare av de syntetiska optionerna bundna av ett sidoavtal (konsortialavtalet). Det aktuella sidoavtalet innehöll bestämmelser som innebar att en innehavare av en syntetisk option var skyldig att erbjuda övriga innehavare av de syntetiska optionerna sina syntetiska optioner om innehavaren avslutade sin anställning hos bolagsgruppen.

Varken Skatterättsnämnden eller Högsta förvaltningsdomstolen ställer här något krav på att en syntetisk option måste vara ovillkorad av fortsatt anställning för att utgöra ett värdepapper.

Det aktuella sidoavtalet i RÅ 2000 not. 47 är att likställa med det investeringsavtal som Peder Ramel och Bolaget ingått och som reglerar just vad som händer vid anställningens upphörande.

Förvaltningsrätten har inte närmare utvecklat skälen för varför klausulen i nu aktuellt investeringsavtal innebär att Peder Ramels syntetiska optioner inte utgör värdepapper, samtidigt som det likartade villkoret i sidoavtalet i RÅ 2000 not. 47 inte innebär att de syntetiska optionerna utgjorde något annat än värdepapper.

HFD 2016 ref. 68

Förvaltningsrätten åberopar rättsfallet till stöd för att ett villkor som innefattar ett krav på fortsatt anställning för att behålla redan förvärvade optioner innebär att optionen inte kan anses vara ett värdepapper. HFD 2016 ref. 68 handlade dock inte om villkor kopplade till anställningen avseende de syntetiska optionerna utan att det fanns ett bonusavtal utanför optionsavtalet som var kopplad till fortsatt anställning. HFD kom även fram till att detta sidoavtal inte förtog karaktären av värdepapper av de syntetiska optionerna.

Kammarrätten i Stockholms dom den 9 september 2014 i mål nr 6105-13

Detta fall verkar skilja sig från Peder Ramels fall genom att villkoret om fortsatt anställning framgår direkt av optionsavtalet och inte såsom i Peder Ramels fall i ett sidoavtal (dvs i investeringsavtalet). I själva optionsavtalet framgår att optionerna är fritt överlåtbara under hela innehavstiden och det finns ingen koppling däri till Peder Ramels anställning. Det fanns även andra förutsättningar i det fallet som gör att det inte är alls att likställa med Peder Ramels fall.

RÅ 2007 not. 177

Inte heller situationen i detta rättsfall går att jämföra med Peder Ramels fall, då det i RÅ 2007 not. 177 fanns ett krav på en fortsatt anställning i två år efter tilldelningen för att optionerna skulle kunna utnyttjas. I Peder Ramels fall finns inget sådant krav utan han kan under hela innehavstiden tillgodogöra sig marknadsvärdet genom att överlåta optionerna.

Även andra fall där syntetiska optioner ansetts vara något annat än värdepapper har omständigheterna varit betydligt annorlunda jämfört med Peder Ramels syntetiska optioner och de villkor som reglerar dessa.

Sammanfattningsvis finns det fler faktiska omständigheter som talar för att de syntetiska optionerna ska utgöra värdepapper, än vad det finns faktiska omständigheter som talar för att de syntetiska optionerna inte ska utgöra värdepapper.

Stockholm den 12 mars 2021

Enligt fullmakt

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Michal Herink".

Michal Herink

michal.herink@pwc.com